

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 Egy évre — 18 kor.
 Helyben készve: — 6
 Helyben készve: — 6
 Helyben készve: — 6
 Helyben készve: — 6
 Helyben készve: — 6
 Helyben készve: — 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kiadó: ...
 Szerkesztő: ...
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.
 A kiadványt kizárólag visszafizetésre vagy megfizetésre nem vállalkozunk.
 Hirdetések és hirdetések a kiadványban ...
 Helyben készve: — 6

NAGYVÁRAD, augusztus 1.

A németek ellenünk.

(K. Ö.) Megnyilatkozott újból a german dolyf azokban a hirlapi kirohanásokban, melyeket a kereskedelmi szerződéses tárgyalások ötletéből ellenünk intézett. A szemünk közé vágja, hogy csak lássuk miképp fogunk boldogulni, ha nem kötünk vele szerződést. Mert arra ne számítsunk, hogy akár a minimális gabonavámtetelekből, akár az állategészségügyre vonatkozó követeléseiből valamit engedjen. Furcsa, igazán furcsa. Bármerre tekintünk, a tárgyalások meghiusulásáért mindig csak minket okolnak. Az olaszok azt mondják, mi vagyunk az okai, ha újabb provizorium esete áll be. A németek azt mondják, mi vagyunk az okai, hogy a kereskedelmi tárgyalások fennakadást szenvednek.

A kereskedelmi szerződések tárgyalásának ez a politikai szituációja igen érdekes és tanulságos, ha akár a múltat, akár a jelent, akár a jövőt tekintjük.

A múltat illetőleg megállapíthatjuk, hogy sem Olaszország, sem Németország nem panaszkodott reánk. Elhiszszük. Mérsékelt ipari vámokkal és semilyen agrárvámokkal védekezünk. Az eredmény a mezőgazdaság pusztulása nyomán az ipar és kereskedelem pangása. Olaszországnak pedig még vámentességet, háttárgalmi kedvezményeket adtunk. Még

ez sem volt neki elég. Ezeket is kijátsozta. Németország sohasem adott ily kedvezményeket Olaszországnak, mint mi. Feltétlenül a gyengeségünkre vall ez. Sem erőnk, sem gazdaságpolitikai érzékünk nem volt. Ezzel az állapottal a szerződő felek meg voltak elégedve.

A jelen némileg a javunkra billentette a mérleget. Gazdaságpolitikai érzékünk ébredszik. Védekezni akarunk a nemzeti termelés kizsákmányolása ellen. Ez reakciót szül azoknál, kik eddig kizsákmányoltak. Természetesen itt is a mult büne boszulja meg magát. Ha gazdaságpolitikai érzékünk lett volna, a közös vámterület határait ugyanabban a védelemben részesítettük volna a mezőgazdasági, mint tettük az ipari érdekek szempontjából. Ausztria most megelőzött bennünket. A vámvédelmi irányzatból kétszer veszi ki a részét. Először akkor, mikor a mult kereskedelmi szerződések megkötésekor megkonstruáltuk az ipari vámvédelem rendszerét. Másodszor most, mikor az egész vonalon az ipari vámokat emelni akarjuk, azon a czímen, hogy az új vámtarifában az agrárvédelemnek is helyet adunk. Éz azonban a vámvédelem gyakorlati értékét ránk nézve teljesen lerontja.

Németország is csak azért intézi ellenünk a támadást, mert az autonom vámtarifa ipari érdekeit sérti. Másképp nem érthető, hogy mely okból adna engedményt az orosz állatbevitelnek és zár-

közna el ridegen a mi állatbevitelünk ellen, mikor nálunk az oroszokéhoz képest ideális állategészségügyi állapotok vannak és Olaszország is csak azért ragaszkodik mereven követeléseire, mert Ausztria cukor — és szesz kivitele ezt úgy követeli.

A jelen tehát úgy alakul, hogy elismerik az agrárvédelem szükségességét, de gyakorlatilag alig fogunk eredményt elérni.

Milyen lesz a jövő? Tisztába kell jönnünk önmagunkkal és Ausztriával. Tudnunk kell azt a czélt, melyből a közös vámterületet megalkottuk. Necsak a hátrányaiban, de az előnyeiben is legyen részünk. Ellenkező esetben a rideg konkvencia, az önálló vámterület álláspontjára kell helyezkednünk. Amint megköveteljük a teljes őszinte viszonyosságot, úgy tiltakozunk mindentéle lojális kiavuzula becsempészése ellen, mely ipari fejlődésünkre rakna béklyókat. Nincs is annál nagyobb abszurdum, mint az új vámtarifában a fokozottabb ipari vámvédelmet proklamálni és Magyarországnak gáncsovetni abban, hogy iparát fejlessze. A kölcsönösségből folyólag követelnünk kellene az osztrák agrárérdekek elnyomását. Szépen néznének reánk.

Kedvezően tehát a jövendő csak úgy alakulhat ki ránk nézve, ha öntudatos nemzeti gazdasági politikát csinálunk. A felszínre került erős áramlatok között a megalkuvásnak nincs jogosultsága. Csak

„TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

A Félix-fürdőben.

Irtá: Petry Gyuláné.

Mint a tépelt fától, lazán összefüggve száll fel a hőviz párája, amint ablakot nyitok az ébredő nap sugarainak. Szinte észrevétlen olvad belé a szürkés-kék gőzfosztlány az égbolt hasonló színébe. A levegő oly tiszta üde, alig himbálódzik néhány poratom a nap sugar hidján. — Merő ellentétben áll a száraz, poros vidékkel, mely mint Sahara sivatagja fogja körül ezt a sűrű erdőbástyával védett oázist. — A tágas gyepszőnyegek körül széles virágszalagok futnak körül és a petuniák óriás bokrértája pazar bőséggel ontja a maga gyöngéd, kedves illatát.

Fiatalkorúak vetnek szerényke árnyékot a fehér utakra, melyek a tóhoz vezetnek. A tó partján egy kis rejtett orgonaliget szakítja félbe utjakat.

Kissé merész fantáziával ilyennek képze-

lem el Delfi szent berkét, hol egykor Pythia, háromlábú széken ülve, titokzatos hangon mondta el jóslatait.

Talán ennek az összehasonlításnak nyomán száll meg engem is az ihlet — a jósláshoz.

A közel jövő fátyola fölleben és a modern kényelemmel berendezett szállókhoz hasonló szép épületek emelkednek ki egymás után a földből, mintha csak tündérkezek rakták volna oda. Bennök és körülöttük a közönség nagy tömege hullámszik.

Hely van bőven az építkezéshez a tágas völgyek tájánban.

Egyéb kellék is megvan hozzá, hogy az a kies fekvésű fürdőhely idővel világfürdővé nőjje ki magát.

A páratlan bőségű hőforrás, a tiszta, de nem túl rős levegő, a jó vasuti közlekedés és — ami a legfontosabb — a közönségnek évről-évre növekedő száma.

Igen! römmel gondolok arra, hogy mind többen találják kielégítést itthon az édes hazai

földön, a mi fürdőhelyeinken és nem keresik azt másutt, távol idegenben.

Ezt a föltevésemet erősen támogatja az a körülmény is, hogy itt közelben a Félix testvéréből a Szent László-fürdőből is hasonló elégedett hangok hallatszanak. Egyik fürdőhelyen sincs egyetlen betöltetlen hely sem.

Ez a hasonló helyzet a két testvér versengésének is véget vetett és egy csodálatos megnyugtató szellem: a béke telepedett közéjük.

A Félix legújabb alkotása a pompás szerkezetű hővíz készülék, mely a meleg forrás vizet annyira lehűti, hogy nélkülözhetővé teszi a fontosabb hidegvíz szükségletnél a kút viz használatát.

A fürdő kiváló orvosának — akinek alapos tudását a legnagyobb fokú lelkiismeretesség támogatja — sürgetésére jött létre ez az új készülék.

Idővel fanyves részlet is fog gyönyörködtetni az erdőben, amint a szépen fejlődő csemeték mutatják.

Ujdonságok! Uri és fiu panama-, filz- és szalma-kalapokban. Női, férfi és gyermek nyári cipőkben. Fehér és színes puha, valamint sport- és turista- ingekben. Övek, félmellények, rövid alsónadrágok, fürdő-köpenyek, sapkák, flottir-törülközők, nyakkendők, keztük, harisnyák; s mindennü fürdő- és nyári divatcikkekben meglepő szép választék, feltűnő olcsó árban. Ruhának való crettonok, zephirek, battisztok kiárusítása, minden elfogadható árban

FÁBRY TESTVÉREK-nél Olaszi, Fő-utca. Telefon: 76.

az erős önértet győzedelmeskedhetik. De honnét merítsük az önértetel? A munkából és a munka eredményéből.

Haza beszéles.

Bartha Ferencz, a belényesi kerület országgyűlési képviselője a Kerpenyel—Szohodol és Lehetseny községek által bízott mintegy 400 katasztrális hold legelőek a nagyváradi r. kath. püspökség által tervbe vett erdősitése tárgyában. A képviselő a szerdai ülésen fogja ez ügyben a földmivélségi minisztert meginterpellálni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus. 1.

Elnök Perczel Dezső.
Napirenden van a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetése.
Tisza István gróf miniszterelnök bejeleníti jelentését az uttlevek tárgyában kibocsátott rendeletére vonatkozólag.

Eötvös Károly beszéde.

Eötvös Károly nincs megelégedve a kultuszminiszter programjával. Eppen a legfontosabb kérdésekben alig mondott valamit. Az állami népoktatás kérdésénél szólónak az az álláspontja, hogy a felekezeteknek joguk van iskolákat állítani, joga van az államnak is. Főlősleges, sőt káros a felekezeti iskoláknak államosítása azon a vidéken, ahol a felekezeti iskolák a magyar kultúra magaslatán állanak. De viszont kötelessége az államnak a nemzetiségi vidékeken kiragadni a felekezetek kezéből az oktatást, mert ott nem szolgálnak magyar nemzeti érdekeket, államiságunk ellen nevelik az idegen ajku gyermekeket. A milleniumi iskolák felállításáról semmit sem mondott a miniszter. Pedig ezek felállításához nagyobb összeg vétetett fel s alig látni eredményt itt, vagy amott.

A képzőművészetnél nem helyesli a miniszternek azt a tervét, hogy képzőművészeink a külföldi művészekkel haladjanak karöltve. Az iskolákban a zenetanítás a legnagyobb, a legkárosabb germanizáció.

De Pythia szegyenkezve áll fel, mert a madarak gonyos csicsérgéssel kacagják. »Nem ér a te jóslásod semmit, hiszen ezt réges régen tudja mindenki. Mikor már mi is elcsirpeltük!»

A bokrok mögött piros pontocskák tűnnek elő óvatosan egymás után. A szomszéd faluból ide igyekvő paraszt leánykák szoknyái. Ugy emlékeztetnek a sok pipacsra a buzában, ott a vasut mentén.

Hogy hajladoztak, himbálóztak ezek a kis piros szoknyák a szél muzsikájára, ahogy erre jöttem. Bájos erőszakossággal foglalták el az uralmat az egész láthatár felett. Persze szóta az arató kegyetlen kaszája mind-mind levágta. Ott pihennek hű lovasaik, a nyakán kihegyesedett buzakalász vitézek mellett, halálban is egyesülve.

Erdekes látvány itt a vasárnap délután étközö közönség. Ekesszólon jelképezi az egyenlőséget. A dusan csipkézett selyem blúzok közelében egyszerű karton kötőök húzódnak meg és a szellő egymás mellett lengeti a gaz-

Altalában mindentűt német és cseh akkordok mellett mulat a magyar. Az Operaházból ki van kőszöbölve a magyar zene. A királyi zeneakadémiák még nem neveltek magyar zenészeket.

Ott van a legszebb magyar költemény, a »falu végén kurtakorcsma...« benne van minden magyar érzés, a közélettől a népéletig, gyönyörűen jellemzi a magyar nép lélekvilágát. És ezt a költeményt buta cseh akkordokra huzták. (Derűtség.)

Mindenféle dudaszó termékeny talajra talál itt, hacsak nem magyar. Megélhet itt a cseh, a német, a francia, az olasz vagy bármilyen más nemzet zeneművésze, csak a magyar nem. Micsoda átok a magyar nemzetre az, hogy mindent beszív magába, ami germanizál. Példát vehetnénk Horvátországtól abban a tekintetben, hogy megőrizzük hazafiságunkat még a dalban is.

A kultuszminisztérium milliókat költ idegen zeneművészeti oktatásokra, a magyar zenetanárnak meg ad 150 forint évi fizetést. A zene a leghatalmasabb hódító elem, ezt nem szabad elhanyagolni, ezt fejleszteni kell. Az ankettekkel nem fogunk segíteni ezeken a bajokon. Az ankettek köztemetői a magyar kultúrának. (Derűtség.)

A miniszterek nézzenek be a bajokba maguk, saját tapasztalataik útján tegyenek, ne egy olyan összehívott kompanya véleménye szerint.

Mindenki meg lett arra az ankettra hiva, csak ő nem, aki irodalmi munkásságára, ügyvédségére tekintettel kellett, hogy ott helyet foglaljon, ő ugyan meghívásra sem ment volna el.

Bizottságokra lenne bizandó annak a megállapítása, hogy egyházi és világi zenékben mennyi a magyar szellem. Hisz egyházaink — különösen a protestáns egyházak — gyönyörű dalokkal kultiválják a magyar zenét. A góterhaltában is van bizonyos magyarosság, a protestáns egyház dalaiól lopják. (Derűtség.) Népdalaink is vannak a bus daloktól a féktelelű kicsapongó dalokig. Az igaz, hogy kevés a mérsékelt, csöndes zenéjü dal, de azért vannak az akadémiák, hogy fejlesszék. Ne arra költjük a milliókat, hogy holmi filharmonikusok csehpolkákat zörögjenek, hanem fejlesszék, tökéletesítsék a magyar zenét. A magyar pénz fenntartott zene tudósok azt állítják, hogy nincs magyar zene. No ezek a tudósok sem érdemlik meg a tudós nevet. (Derűtség.) Ha van magyar táncz, van magyar zene is. Az

dagon ékített kalapok struccz tollait és a nép asszonyainak szerény fejkendőjét. Szinte meg lehet ez az összetartozás Isten szabad ege alatt. Ezalatt meg a cigánynak olyan szépen, olyan busan vonaglik a hurján a magyar hallgató.

Repül az idő gyorsan! Idestova itt a hazatérés ideje.

Hazamenet többé nem mosolyognak rám végtelen pirosságban a pipacsok; lehet, a rég sovárgott eső is megered fölös mennyiségben és veri majd a kupé ablakát; lehet a Nap is beburkolódik felhő köpenyébe, fukaron magának tartva meg minden sugarát és mégis...

Milyen jó az, ha valaki az otthon melegéből mindentűt magával visz valamit. Barátságosabbá, ismerőssé teszi az idegent és siatteti a gyógyulást. Hát mikor majd vissza lehet térni!

Nincs a föld kerekén olyan szóp, nincs az égnek olyan fénye, mintha otthon az anyémek körül fogtak és a szemök ragyogása, kicsi ajkuk mosolygása egyedül csak nekem szól.

igaz, hogy nem lehet waltzer t- és polkát táncolni mellette, de lehet a c sárdást, ez pedig többet ér, mint bármilyen cseh-polka (Derűtség, taps a baloldalon.) 1892-ben tartottak a zene kultiválása tárgyában a kultuszminisztériumban anketet, ezen ő is jelen volt, elő is adta, amit itt már elmondott.

Es mi lett az ankettel? az ő indítványát hogy a magyar zenét is fölvegyék a zeneakadémia tantárgyai közé, a jegyzőkönyvbe föl sem vették. (Derűtség.) A miniszter az anket jegyzőkönyvét az akadémiának adta ki véleményezésre. Ezután lefordították az adagiot, piano, fatót, c) durrt, g) durrt, f) durrt magyarra. (Derűtség.) Ezzel akarták a magyar zenét kultiválni. (Nagy derűtség.) Kéri a minisztert cserélje ki a zeneakadémiák csavargó cseh tanárait magyarokkal. (Derűtség.) Vegye elő magyar eszét, tegye fölé a miniszter eszét. (Derűtség, taps a baloldalon.)

Az 1848. XX. t.-cikkéről szól ezután. A törvény megvalósítását báró Bánffy Dezső tüte-czélul maga elé. Bánffy lekerült a kormányról, a kérdés sokáig háttérbe szorult. Tisza programbeszédében megvalósítani ígérte az 1848. XX. t.-cikket, legutóbb pedig azzal állott el hogy az teljes egészében meg nem valósítható. A protestáns lelkészek sok szolgálatot tettek a hazának. Történelmi fejtegetésekbe bocsátkoztak ennek igazolására. A magyar lelkész minduntalan szolgálatot tesz a hazának, bele önti a hívőkbe a hazaszeretetet. A lelkészi kart meg kell menteni a nélkülözésektől, mert csak úgy lesz képes megfelelni hazafiai kötelességének. (Ugy van a baloldalon.) A népnevelés a szó teljes értelmében a lelkészre nehezedik, ha az a lelkészi kar kifogástalanul megfelelt kötelességének jutalmat érdemel. Jutalmazzuk meg azzal, hogy mentsük meg a nélkülözésektől. (Eljenzés a baloldalon.) Nem az 1848. XX. t.-cz. alapján, hanem a magyar állam érdekében más módon kell ezt a kérdést rendezni.

Eötvös után Bedőházy.

Bedőházy János azzal kezdi beszédét, hogy nem érte miért olyan csekély a jobboldal érdeklődése ennél a legfontosabb kérdés tárgyalásánál. A jobboldal minden fontos kérdéstől távol tartja magát, de ott van akkor, amikor valamilyen törvénytelenségek kell támogatni.

Gabányi Miklós: Csak huszonkilenczet vagyunk!

Elnök: Ne tessék a szónokot zavarni.

Kubik Béla: Csak nem beszél a falaknak!

Bedőházy János: Ugyan hagyjátok!

Kubik Béla: A többségnek lenne a kötelessége a Házat határozatképesé tennit (Több képviselő bejön a terembe.)

Bedőházy János: Közoktatásügyünk régi hibáiból nem bír kiszabadulni. Nem tud kiszabadulni a germanizációból. A felekezeti tanítóképzőket helyteleníti. Helytelen a középiskolai tanárképzés is.

Erről a kérdésről semmit sem szolt a miniszter programjában. A harmadik egyetem helyett jobban szükségünk van a felsőbb szakoktatás erősítésére. Altalában közoktatásügyünk idegen államok kaptafáira van útve.

Hibáztatja azt a rendszert, hogy egész oktatásügyünket arra rendezték be, hogy önkénteseket csináljunk a közös hadseregnek. Ezzel a kérdéssel azonban bővebben nem akar foglalkozni, mert megfogadta, hogy katonai dolgokról két évig egy árva szót sem szól. (Derűtség.)

Hibáztatja azt a ferde nézetét is a miniszternek, hogy képzőművészeinket a külföldre küldi tanulni. Tökéletesíteni kell a magyar képzőművészetet a maga nemzeti mivoltában,

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
Fő-utca.

(Uri Casino-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

— Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be. —

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készíti **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costümöket, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

hogy a külföld művészei jöjjenek ide tanulni. Mindezek dacára azonban elismeri, hogy csekély haladást értünk el a reformokkal, ennél fogva a javaslatot elfogadja.

Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után

Gál Sándor: Szóvá teszi az iskolai javaslat felől tartott ankétán felmerült eszmecserét s oda konkludál, hogy a gör. keleti egyház akkor is elárulta, hogy nem szolgálja a nemzeti érdekeket. Beszédében konkrét eseteket is felhoz, különösen a szász iskolákban uralkodó és nemzeti szempontból igazán veszedelmes állapotok felől. Többek közt leteszi a Ház asztalára a szászrégeni iskola történelmi tankönyvét, melyben Rákóczi Ferecz galádul lázadónak van bélyegezve, a magyar országgyűlés pedig tartománygyűlésnek van feltüntetve. A földrajzi tankönyvben Magyarország úgy van traktálva, mint amely Ausztria egyik tartománya. Ez állapotokra felhívja a közoktatásügyi miniszter figyelmét és sürgős orvoslást, szigorú intézkedést kér. A felekezeti tanítók helyzetének javítását sürgeti. A költségvetést nem szavazza meg.

Lendl Adolf szól ezután a közalapítványi birtokok bérbeadásának kérdéséhez. Nincs meglepődve szóló azzal az állapottal, hogy a birtokok bérléte csak a vagyonosok kezében van. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítja a Ház a minisztert sürgős és kimerítő jelentéstételre a közalapítványi birtokok bérléte tárgyában.

Ülés vége 3 órakor.

A keletázsiai háború.

Port-Arthur helyzete.

London, augusztus 1. Eppen ma jönnek a táviratok, hogy Port-Arthur már a japánok kezén van s csakis az Aranyhegyen levő erősség uralja az orosz lobogót. Ez alkalommal annál különösebb érdeklődéssel bír a »Morry Krai« egy cikke, mert ez a lap, melyet az ellenség-től körülvevő városban nyomtak, a május 5-től június 17-ig terjedő időről szól a város és vár állapotáról.

Természetesen akkép íródott, hogy a város lakói s az őrség is ne veszítsék el önbizalmukat. Ezuttal nem a pezsgő árával nyújt tájékoztatást a port-arthuri viszonyokról s élelmi bőségről, mint a nagy Alexejev, hanem — a cukor árával. Azt mondja nevezett lap, hogy semmiben sincs hiány, mert mindössze csak 5 rubelbe kerül a cukor pndja, (16 és fél kg.) tehát egy font csak 14 kopekba kerül. Az élelmező biztosok a »Francia« nevű szállóban nyilvános étkezőt nyitottak, hol bárki 18 rubelért ebédet kaphat havonként, melyen két fogást és teát szolgálnak fel.

Erdekesnek tartjuk azt is felemlíteni, hogy az összes asszonyokat kitiltották a várból. Bizonyára érthető rendelkezés, ha kissé hihetetlenül hangzik is az eddig hallott hírek után. Csupán a betegápolóknak engedték meg a várban maradhatást, a mi, ha eszünkbe jutnak Boris nagyherceg s tisztjainak orgái, éppenséggel nem keltik a legjobb benyomást. De hát Stössel tábornokot, mint egész katonát írják le a harcztéri tudósítások. Legu óbb fegyverbe szállított minden polgárt, fiatal és aggot s csak azokat hagyta szabadon, aki valami testi fogyatkozásban szenved.

»Egyébként« — így nyugtatja meg a »Novi Kraje« a szeptegő port-arthuriakat s az orosz világot — »teljes béke és nyugalom honol az ostromolt városban. Mióta Pcevóban partra szálltak a japánok, e hír vételétől kezdve mai napig, mikor már jó ideje ostrom alatt

állunk, ugyszólván semmi sem mutat a bennünket fenyegető veszedelemre.

Kisebb-nagyobb csatározások napirenden vannak ugyan, de a kerékpározó hírlapszolgálatot tevők, közönséges levélhordók módjára száguldják be a várost. Mintha valami kis vidéki városban volnánk, oly benyomást kelt elzárkózottságunk, csupán Stössel tábornok hadiparancsai és a városi tanács gyakori ülészése mutatják a háboru izgalmaikat, semmi egyéb. (?)

A hadi tényekről azt írja a port-arthuri lap, hogy június 17-ig nem is voltak voltaképpen hadi operációk. Az összes szárazföldi hírek mindössze a piczevói partraszállásra, a kincsuai kegyetlen ütközetre, Dalny kiűritésére — és a Bicojew hadnagy esetére szorítkoznak.

A tengeren se volt sokkal mozgalmasabb az élet.

A »Bobr« ágyunaszád kincsuai szerepléséről, a japán páncélosok elsüllyedéséről — s a japán torpedótámadásról szólnak a hírek.

A végén még szemléltetőleg színezi ki a kincsuai véres küzdelmet — talán mondanunk sem kellene — úgy, hogy az orosz csapatok magatartását egekig magasztalja. A japánok egész ezredeit egy szálíg pusztították el, míg ők alig szenvedtek számbavehető veszteséget; pompásan lónek a vitéz oroszok, a japánok pedig ügyetlenül, bár nem vitatja el töltük a rettenthetetlenségét. Az orosz hadállásokat csak akkor vették be a japánok, mikor Fock tábornok teljes rendben és nyugalommal visszavonta csapatjait a magaslatokról. A rozoga kínai ágyukat, miután teljesen hasznavehetetlenné tették, otthagyták az ellenségnek, mert nem akartak bibelődni visszaczipelésükkel, azonban a modern és nehéz ágyukat diadalmasan visszavitték Port-Arthurba.

Hát ez is jó vizsgálatásnak.

A lefoglalt Arábia.

Pétervár, aug. 1. Witte miniszterelnök ma visszatért. A vladivosztoki kőbuzmányi bíróság ma foglalkozik a lefoglalt Arábia dolgának elintézésével.

A japánok vesztesége Dasicsaónál.

Tokio, aug. 1. A japánok vesztesége Dasicsaónál, mint a hogy azt végképen megállapították, a következő: elesett 12 tiszt és 536 főnyi legénység, megsebesült 47 tiszt és 848 egyéb katona.

Togo jelentése.

Tokio, aug. 1. (Reuter) Togo tengernagy elkésve érkezett jelentése beszámol egy ütközetről, mely torpedónaszádok és egyéb kis járművek között folyt le jul. 24-én. A japánok három torpedót lőttek ki, amelyek felrobbantak. Az ütközet eredményéről nem tudni közelebbi adatokat. Kód volt. Ugy látszik, hogy Togo jelentése megerősíti ama kínai részről eredt híresztelést, hogy két orosz torpedónaszádrömböl elszűnyedt.

Szivucs orosz ágyunaszád elpusztítása.

Niucsvang, aug. 1. (Reuter) Hir szerint elpusztították a Szivucs nevű orosz ágyunaszádot a Liaojang folyamon a város fölött 30 mérföldnyire. Haicsöng irányából erős, társos tüzelést hallanak.

A végső ostrom Port-Arthur ellen.

Budapest, aug. 1. (Saj. tud. táv.) Londonból táviratozzák: Egészen bizonyos, hogy Port-Arthur a végső ostrom

alatt áll. Az általános támadást július 28-án kezdték meg a japánok, s már másnap két erődöt hatalmukba ejtettek. Kínaiak beszélnek, hogy Port-Arthurt már elfoglalták.

Felszólítás kapitulálásra.

Budapest, aug. 1. (Saját tud. táv.) A japán lapok — úgy értesülünk Londonból — közlik az oroszok válaszát a japánok azon felszólítására, hogy kapituláljanak.

Keller tábornok halála.

Budapest, aug. 1. (Saját tud. táv.) Keller tábornokot hir szerint egy japán gránát megölte. Várjuk e hír megerősítését.

UJDONSAGOK.

A szociálista agitátor a dutyiban.

(Elsikkasztotta a szegény emberek pénzeit.)

Említettük már, hogy a nagyváradi szociálisták nagyhangú vezetője: Nagy Lajos volt csizmadia legény öszeütközésbe jött a szociálista párttal. Nagy Lajos a földművesek szakegyületében mint titkár szerepelt s ezen üdvös működése közben amíg a munkásokat a sztrájkra tüzelte, elkezelte a szakegyület pénzének egy részét. A könyveket a szociálista párt és a szakegyület 2—2 tagja megvizsgálta s mintegy 500 korona hiányt találtak. Vasárnap a földművelők szakegyülete gyűlést tartott, s ott egyszerűen letették az enyveskező titkárt, a szociálisták pedig egyszerűen kiközösítették Nagy Lajost, a nagyszáju és vakmerő agitátort, mert a sikkasztáson kívül még azzal is gyanúsították, hogy állandóan elárulta a rendőrségnek a szociálisták belső titkait. Allítólag a szakegyület gyűlésén azt hangoztatta Nagy Lajos, — mikor már látta az ellene fordult hangulatot, — hogy ha leteszik is a titkári állásról, majd ad neki kenyeret a rendőrség. Es ebben igaza volt. Már is gondoskodott róla a rendőrség, amennyiben tegnap letartóztatta a véres száju agitátort, aki a szegény munkásokat bujtogatásaival félrevezette s ugyanakkor nemcsak a nyakukon élőködött, hanem becsapta őket. — A hírlapok közleményeiből ugyanis tudomást vett a dologról a rendőrség s az általa eddig dédelgetett jómadár ellen megindította az eljárást. Tegnap délután kihallgatta azokat, akik a földművelők szakegyületének könyveit átvizsgálták s mivel a sikkasztást fenforogni látta, Nagy Lajost elhelyezte a városháza legalsóbb részén, a rendőrségi börtönben. Most aztán elmélkedhetik az elmúlt dicsőségről. A rendőri sajtóiroda erre vonatkozó jelentése a következő:

A helyi lapokban Nagy Lajos, a földművelők szakegyületének titkárára vonatkozó közleményre szives tudomásvétel végett megemlítem, hogy Nagy Lajos székelyhídi illetőségű, foglalkozás nélküli cipész segédet, aki Nagyváradon a földművesek szakegyületében titkári címen szerepelt, azon beigazolt vádra, hogy az egyesület pénzéből több száz koronát elsikkasztott, a terhelő tanuvallomások, valamint a vizsgálat során beigazolt ténykörülmények alapján, a rendőrség letartóztatta és lezárta.

* A harmadik vashid létesítése.

Nagyvárad város főszámvivője tegnap terjesztette be a tanácshoz a város 1905. és 1906. évekre összeállított közuti költségvetését. E szerint évenként a közuti alap bevétel 86054 kor., a kiadás pedig 86162 kor. 55 fillér. A főszámvivő javasolja, hogy az utadó ezen évekre is 10%-ban, az igazminimum 6 koronában, az állami egyenes adót nem fizetők által természetben ledolgozandó 3 kézi napszám vátságdíj pedig 3 koronában állapítsák meg. Figyelemre méltó a főszámvivőnek azon kijelentése, hogy új utakra és hidakra semmi összeget nem vehetett fel a költségvetésbe, mert nincs fedezet rá. Pedig a harmadik vashid létesítése szükséges s az elől a város már nem térhet ki. Azt javasolja a főszámvivő, hogy e célra megfelelő államsegély iránt a kereskedelmi miniszterhez jól indokolt felterjesztést intézzen Nagyvárad város törvényhatósága.

* **Apáca temetés.** Tegnapelőtt temették el Debreczenben az oly ifjan elhunyt *Mária Emánuela* szegény iskolanővért. Sz. Maximus püspök írja, hogy nem életében, hanem leginkább halála után kell valakiről dicsőreleg megemlékezni; mikor már sem a dicsőrelet nem vezéri a hízélgés, sem a dicsőrelet nem viszi kísértetbe a kevélység. A fiatalon Istenhez kötődött Emánuelára nézve tehát, itt volna az idő, hogy ő magasztaljam, hiszen most már a Sz. Maxim által kerülendőnek jelzett veszélyek nem fenyegetnek és én még sem dicsőítem, még sem magasztalom, mert talán még az is, legalább az elfogultságnak a színezetét viselhetné magán. Nem emelem ki tehát, az ő szerénységét, alázatosságát, hivatásának szeretetét, a gyermekek iránt tanúsított gyengéd odaadását, kedvességét, hogy csak az én szavaim helyett inkább tanuk az ő magasztalására azok, kik az ő temetésén megjelentek. Temetés volt ez is, de mégis olyan, mely a szívet fájdalommal eltöltve, vigasztal is volt tele, temetés, mely midőn a szemekből az őszinte könyt csavarták ki, egyúttal felemelőleg is hatott. Eppenséggel nem mondunk t. i. nagyot, midőn azt állítjuk, hogy a temetésen jelen volt Debreczen városának színe java, midőn a temetési menet a templomhoz érkezett, már akkor a templom színtől meg volt telve, a művelt közönség betöltötte a templomot és a közönségnek ilyen nagy számban megjelenése éresekben beszél minden magasztaló szavaimnál, e temérdek számú sokaság jelenléte megmondja azt is, mennyire szívéhez kötött az elhunyt két év alatt a közönséghez, megmutatja, hogy mily nagy fokú a megbecsülés, melyben a zárda apácáit a közönség részesíti, megmutatja a tiszteletet, melyet az apácák önfeláldozása iránt érez. Nagy számú megjelenésével és az elhunyt nemes lélekért elhullatott könyvel önmagát becsülte meg a debreczeni közönség, a nőnevelés eszményképét az apácák által vezetett zárdában találják fel, hol az isteni tudományt közik a növendékekkel, mely egyedül képes ellensúlyozni, a sokakat felvilágosításra ingerlő világi tudomány hatását. A tapasztalat képezi egyik vigaszt nyújtó képét, a különben szomorú és mélyen lesújtó temetésnek. De még a könyvek is, melyek az elhunyt ravatalára hullottak, felemelőleg hatnak a lélekre, mert így jutunk tudomására annak, hogy mily nagyra becsülik hűveink a zárdában viruló erényeket és mennyire fájjalják, ha az erények egy példánya megszűnik halálával nekik példaként szolgálni, e könyvekről, mint drága kincsről kell megemlékeznünk, mert ezek a hűvek nemes érzületéről, a keresztény erények nagybecsüléséről tanuskodik. Nem hiába kérte *Szent Agoston*, hogy ne ítéljék el őt azokért a könyvekről, melyeket édesanyja halálakor hullatott; mert az ilyen könyvek nemes lelkek halálakor, valóban nemcsak nem ítélendők el, hanem minden magasztalásra érdemesek, mert azok *szent könyvek*, az erények dicsőítésére, táplálására szolgáló harmatcseppek. — Most pedig,

midőn nem a temetés ismeretes részleteiről irtunk, hanem szándékunk szerint inkább levontuk e keserűségteljes temetésből a tanulságokat; midőn lélekben még egyszer végig megyünk a sírházhoz vezető úton; midőn a boldog feltámasztás reményében eltávozzunk sírjától: azon reményben, hogy hűveink e kedves sírt, imádkozva az elhunytért, gyakran fel fogják keresni, e helyen is azt kívánjuk kedves halottunknak, mit egyik koszorúja szalagján olvastunk: «Liliom életed jutalma legyen: isteni párfogód. Emmanuel.» O nyugodjék békében! az élő nővéreket pedig vigasztalja: a szomorúak vigasztalója!

* **Drágul a piac.** Nagyvárad piacza egyre drágul. Ennek fő oka az, hogy a vidékről bejövő árusoktól a kofák még a vámsorompónál megveszik az élelmiszereket s a közönség csak másod, sőt harmadkézből vásárolhat. A máskülönbben is rossz viszonyok úgy is eléggé megdrágítják a megélhetést, nem szabad volna tehát megengedni, hogy a viszont elárúsítók már a kora hajnali órákban elhárassolják a közönség elől a behozott élelmiszereket. A rendőrkapitányság figyelmeztet bennünket, hogy ezt a dolgot s várjuk intézkedését.

* **Gyógyszertár átruházás.** A belügyminiszter a vármegyéhez intézett leirata szerint megengedte, hogy a nagybárodai Reményhez címzett gyógyszerész személyes tületi joga Kocsis Béláról Szabó (Singer) Samu gyógyszerészre ruháztassék át.

* **Eljegyzés.** Szolnok Jenő dr. kir. ítélőtáblai tanácsjegyző tegnap tartotta eljegyzését Herkner Elvira urleánnyal, Herkner Péter honvédségi tiszt kedves és bájos leányával. Az eljegyzés alkalmából szeres családi vacsora volt a menyasszony szüleinél. Vacsora közben a kath. legényegylet dalárdája, melynek Szolnok Jenő dr. éneken át ügybuzgó, szeretett titkára, szerenáddal tisztelte meg a jegyespárt.

* **Véres verekedés a Kossuth utcán.** Többnyire laci-konyhásokból álló s már kétféle beszélt kompánia éppen nem épületes botrányt okozott vasárnap éjjel a Kossuth-utcai Bihar sörcsárak előtt. Összeverekedtek alaposan, úgy-annyira, hogy véres foltok maradtak az aszfalton, mikorra több rendőr a verekedés színhelyére érkezett, de a szereplők ekkorra már ellillantak az éji homályban. A társaság az Erzsébet kávéházba jött át már meglehetősen ittas állapotban a Biharba, hol folytatták az italozást. Egyszer valamin beszédközben összekaptak. A láрма folyton nőit, úgy-annyira, hogy a kiszolgáló személyzet kintasiotta a garázdálkodókat. Az utcán aztán az éj csöndjében tetlegességre került a dolog, amely munkában tevékeny részt vettek holmi éles szerszámok is. Mint értesültünk, a kompánia egyik tagját, *Hoducz* Tótyer gépszállítót oldalba szúrták, azonkívül kisebb-nagyobb sebeket a többiek is kaptak. Mire azonban a rendőrségtől kivonultak rendet csinálni, akkorra a verekedők szétugrottak. Mind-ezideig sem sértült, sem panaszos a rendőrségnél nem jelentkezett s így a rendőrség kihágási úton fog eljárni a csendzavarók ellen.

* **Szemészeti osztály a biharmegyei kórházban.** A trachoma szembetegség elleni védekezés kiváló gondoskodását képezi a belügyi kormányzatnak. A napokban tartották meg e tárgyban a miniszter által összehívott értekezletet, amelyen dr. *Miskolczy* Ferenc, Biharmegye alispánja is részt vett. A belügyminiszter most leiratot intézett Biharmegyéhez, amelyben hangsúlyozza annak a fontosságát, ha a nyilvános kórházakban szemészeti osztályok is vannak felállítva, mert ezek védekező gyógyintézetek a trachoma terjedése ellen s itt a trachoma által sújtott községek orvosai a kezelésben elméleti és gyakorlati kioktatást nyernének. Felhívja a miniszter

Biharmegye alispánját, hogy a biharmegyei kórházban egy szemészeti osztály létesítését mozdítsa elő s erre nézve javaslatot tegyen. Az osztály felállítására erkölcsi és anyagi támogatást ígér a miniszter.

* **Nagy tűz a Kis-Pecze-utcán.** Tegnap délelőtt ismét tűz volt Nagyváradon. Újvárosban, a Kis-Pecze-utcán levő Verebely András-féle ház fél 11 órakor kigyuladt s a tetőzete leégett. A tűz a szomszédos, Rapaport Dávid tulajdonát képező házba is átcsapott, melynek nádfedelét csakhamar elhamvasztotta a pusztító elem. A kivonult tűzoltóság nem volt képes már megmenteni, a leégett házak tetőzetét s így inkább csak a tűz tovaterjedését akadályozták meg. A kárt eddig még nem állapították meg. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

* **Elhárított vasuti szerencsétlenség.** Párisból táviratozák hogy egy mozdonyvezető és fűtő lélek-jelenléte borzalmas katasztrófának vette elejét. A Páris és Calais közt közlekedő expressz vonat teljes gőzzel éppen a flies vertoni pályaudvar felé robogott melyen nem szokott megállani. A vonaton volt Teck herceg is, walesi hercegné fivére továbbá Benckendorff grófné is, a londoni orosz nagy követ neje is. A pályaudvarnál pár órával előbb két mozdony ütközött össze, melyek pondorjává törve heverték a síneken. A jelzőket elfeledték tilosra állítani, így hát a rémes sebességgel közlekedő expresszvonat borzasztó katasztrófa elé rohant. Az mozdonyvezető azonban szerencsére — bár kissé elkésve — észrevette a síneken fekvő romokat és a legnagyobb erőfeszítéssel még idejében éppen a tölcsök előtt megfékezte a vonatot. Azután leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy élete komoly veszedelemben forog. A vonat utasai gyűjtést indítottak a derék mozdonyvezető javára.

* **Értesítés.** A Nagyvárad ipartestületi betegsegélyző-pénztár kötelese tartozó tagok értesítetnek, hogy dr. Szóllósy Ernő pénztári orvost távolléte alatt dr. Julier Vilmos orvos ur helyettesíti, kinél az orvosi segélyt igénylő tagok a kir. Bábaképezde helyiségében (Olaszi, Verbóczy-utca) a rendelő órák alatt jelentkezhetnek. Nagyvárad, 1904. július hó. Az elnökség.

* **Tűz a gyapjai uradalomban.** Tegnap az a rémhir futotta be a várost, hogy Gyapju községe ég. A nagy szárazságban a gyapji kori tüzesetek úgy is elég izgatottságot keltenek s így érthető az izgalom, amelyet minden ilyen hír kelt. Szerencsére azonban a rémhir nem bizonyult valósnak, mert ugyan leszállott a véres kakas Gyapju község határában, azonban a község belterületét megkímélte a pusztító elem. Vasárnap este fél 8 óra tájban ütött ki a tűz a báró *Königswarter*-féle uradalomban az országút mellett levő szénáskerijében. Fél volt, hogy a vízhiány miatt az ott felhalmozott nagymennyiségű takarmány elpusztul, azonban a községi előjáróság, a lakossággal erőiesen hozzájárult az oltáshoz. Csakhamar megjelent a cséffai csendőrség s derekas munkát fejtett ki az oltás körül. Ejjéle már lokalizálták a tüzet, de az összehalmozott szalmatörek még hétfőn is égtek. Elpusztult egy nagy kazal széna és három kazal törek. A kár 7—800 korona. A tűz keletkezésének okát nem tudják s a csendőrség megindította a nyomozást.

* **Plehwé halálsejtelméi.** Plehwének gyászos vége megszólaltatja a pétervári *Berliner Tageblatt* tudósítóját is, akinek több ízben volt alkalmja a rettegett belügyminiszterrel beszélgetni. Alig pár nappal halála előtt — írja tudósításában — megátogatam pompás nyaralójában s Bobrikov haláláról beszélgettünk. Melancholisan jegyezte meg a rettegett zarnok:

„Bár az összes zavargó elemeket jól ismeri rendőrségem s helyemben bárki teljesen meg volna elégedve a tett elővigyázati rendszabályokkal és őrzésével, meglátja, én érzem, hogy jó magam is egy szép napon Bobrikov sorsára jutok. Mert a véletlen miatt egy ember sem érezheti magát biztonságban.” A merénylet napján, július 18-án, csütörtökön Plehwe titkárával együtt várakoztunk a rettegett belügyminiszterre a balti pályaudvaron, amikor két hatalmas robbanás rengette meg az egész környéket. A titkár székéről ijedten ugrott fel és verejtékes homlokkal, kétségbeesetten kiáltotta: „E pillanatban gyilkolták meg a minisztert!” Orámra pillantottam: 9 óra 50 perc volt éppen. Plehwe pont 10-kor akart Peterhofba utazni. A titkár kocsijához ugrott. Mikor a helyszínére értem, abban a pillanatban Plehwe holttestét egy kocsihoz tették. Nem láhattam tehát arcvonásait és csak a megilletődött közelben állók előadására kellett szorítkoznom. Az eddigi híradásokat néhány érdekes részlettel egészíthetem ki. Mikor a merénylő a miniszter kocsiját megakartta közelíteni, a rendesen a kocsi mögött kerékpározó titkos rendőr nekihajtott, hogy eltávolítsa. Ebben a pillanatban a merénylő a kocsi jobboldali ablakának hajította a bombát, a titkosrendőr és merénylő pedig mindketten elesetek az utcán. A következő másodpercben már iszonyatos robbanás reszkettette meg a levegőt. A bomba Plehwe-t borzasztó módon módon megcsönkítette. Egész arcát letépte s koponyája fele részét leszakította, jobbkarját pedig teljesen szétzúzta és két oldalbordáját nyomta össze a mellében. Természetesen nyomban meghalt. — A pozdorjává szedett kocsiból a kövezetre repült az egy pillanattal előbb még rettegett miniszter élettelen teteme. Diszes egyenruhája összevérezve, csafatokban lógott le a rettenetesen összeroncsolt holttestéről s mellén még mindig ott diszlett a Newski Sándor rendvérvörös szalagja, természetesen ez is darabokra tépve. A meghalt miniszter teste alatt találták a titkár azt a jelentést — és pedig sértetlenül — melylyel éppen a csárhoz sietett a boldogtalan Plehwe. A titkár ekkor a merénylőhöz lépett, aki szintén megsebesült s vérezett és nevét kérdezte. A merénylő valami érthetelent mormogott s valósággal öntudatlanul látszott. Valószínűleg elkábította a borzasztó detonáció. Mint később kitudt, altestén is megsértült és gyomrára téjekéről vettek ki az orvosok egy bombarészlet. Az orvosok vélekedése szerint, ha csak vérmérgezést nem kap, felgyógyul. A kórházban fekszik s legalább eddig még nem lehetett kihallgatni. Nevét semmi szín alatt sem akarja megmondani, így hát eddig tökéletes homály fedi az esetet. Ugy beszélték eleintén, hogy czinkostársát is elfogták a helyszínén, ezt a hírt azonban senki sem erősítette meg eddig.

* **Csendőrök mint tűzoltók.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a csendőrök tűzoltóknak képezzék ki, hogy szükség esetén támogathassák a rendes tűzoltóságot nehéz feladata teljesítésében. A nagyvárosi csendőrkerületi parancsnokság ennek folytán megkereste a városi tanácsot, hogy a csendőriegység kiképzésére engedje át a városi tűzoltói szereket. Természetes, hogy a tanács készséggel fog eleget tenni a parancsnokság kérelmének.

* **Felakasztva talált gyermek.** Kézcsen, a margittai járás egy községében, szülési padlásán felakasztva találtak egy 13 éves fiút. A fiút Navási Jánosnak hívják. A kir. ügyészség a közvélemény elűjárás jelentése révén tudomást vevén e dologról, sürgősen elrendelte a nyomozást annak kiderítése végett, büntény forog-e fenn, vagy öngyilkosság.

* **Kirabolt takarékpénztár.** Vakmerő rablás történt B. rovicson, ahonnan írják, hogy az ottani takarékpénztárt kirabolták. A rablók, amint azt a vizsgálat megállapította, a pénztári épület falát a szomszédos ház teltől aláásták és úgy jutottak be a takarékpénztári épületbe, amelynek ajtajait aztán belülről felnyitották. A takarékpénztár épületében lakik Vlád Illés

hivatal-szolga is, aki észrevette, hogy betörők vannak a takarékpénztárban. Fel is kelt, hogy kimenjen, de mikor az ajtót felnyitotta, egy bekormozott arcú rabló lépett elébe, aki revolvért fogott Vládra és kijelentette, hogyha vissza nem megy a szobába, agyonlövi. Vlád erre a fenyegetésre visszahúzódott és csak az ablakon át nézte, hogy a rablók, akik négyen voltak, miként gurították ki hengereken a nehéz vas-pénztárszekrényt az udvarra onnan pedig az utcára, ahol kocsihoz tették és elhajítottak vele. Vlád csad reggel mert előjönni a szobájából s azonnal jelentést tett a csendőrségnek, mely még aznap megtalálta az elrabolt pénztárszekrényt az erdőben, de feltörve és kifosztva. A pénztárban 10.000 korona készpénz és mintegy 100.000 korona értékű váltó volt. A pénzt magukkal vitték a rablók, a váltókat pedig összetépték. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy a rablók kórpai lakosok voltak és a csendőrség le is tartóztatott néhány ismert kórpai betörőt, de hogy ezek voltak-e az igazi tettesek, az még nem egészen bizonyos. A rablók nagyon óvatosan dolgoztak és a pénzen kívül semmit sem vittek el, azt pedig elásták. A nyomozást megnehezíti még az is, hogy a kórpaiak közt nagyon híres betörő van.

* **Öngyilkos aggastyán.** Keresztési János 73 éves sarkadi lakos, tegnap Sarkadon a lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. Tettének okát nem tudják.

* **Apró hírek. Ellulajdonított libák.** Klein Józsefné Veres Balázs-utcai lakos 13 ruczáját Kovács Antalné, ki a Laporta malomban lakik, saját öljába beterelte és a jószágok igaz tulajdonosának, mikor ez tőle követelte a ruczákat, nagy veszekedés után csak tizet volt hajlandó kiadni. A rendőrség a tett feljelentése alapján, jogtalan eltulajdonítás miatt az eljárást Kovácsné ellen folytatni kezdte. — **Drága alvás.** Abrudán Demeter kocsis Lesről bejött s tegnap reggel 6 órakor Sajósi Ignác kertjében lefeküdt. Mikor 10 órakor felébredt, zseboráját lánczostól ellopták. Az ügyes tolvajt a rendőrség nyomozza. — **Czipők a bűntügyi osztályban.** Tegnap egy pár nő czipő és 5 csomó drót a rendőrség bűntügyi osztályához került. Valószínűleg lopott holmi. Gazdájukat ez uton kéri a rendőrség, hogy jelentkezzenek a holmikért.

x **Ne mulassza el s vegyen egy üveg Labolint 1 kor. 20 fillérért, mely lábissadás ellen a legkitűnőbb megbízható szer, már 8 napon belül feltétlen hatást eredményez.** — **Berger Sándornál** Parfümerie „Savoly” illatszertárban Nagyvárad, Bémer-tér, színház sarok.

IRODALOM.

A Good Templar Rend. Irta dr. Forel Agost, svájci egyetemi tanár és fordította Babarcsi Schwartzler Oito. A füzet ismerteti a szeszitalok élvezetének úgy az emberiség szervezetét, valamint erkölcsét pusztító és romboló hatását és közli azokat az elveket, melyek szerint a Good Templar Rend az alkoholizmus ellen küzd. Alkohol ellenes irodalmunk szegénysége mellett elismeréssel vagyunk minden oly irodalmi jelenség iránt, mely az alkoholellenes irányt szolgálja. Ismerjük a Good Templar Rend működését és mondhatjuk, hogy alig van szervezet, mely hasonló körülmények között és időben az anti-alkoholizmusnak nagyobb szolgálatot tett volna, mint a Good Templar Rend. Mindazonáltal a rendbe való belépéstől óva intünk minden hithű keresztényt, mert éppen a Good Templar Rend vezető egyéniségei, köztük dr. Forel is, az alkoholizmus elleni küzdelmet a keresztény vallás elleni küzdelemmel kapcsolja össze. A brémai alkoholellenes nemzetközi kongresszus ennek szomorú, de tanulságos példáját szolgáltatja. Azután az a titokzatos, melylyel a rend magát körülövezi, a tagok felvételét és az ülések megtartását kísérő szertartások arra engednek következtetni, hogy a guttemplerek külön, a keresztény vallástól

eltérő világnézet megteremtésére törekednek. Az egyház is perhorreskálja a guttemplar-rendet. Bizonyára oka van rá. Egyszerűen megtiltja, hogy a rendbe belépjenek. A könyvet különben 50 fillérért minden könyvkereskedés utján meg lehet szerezni.

MULATSÁG.

Néptünnepegy a Rhédey-kertben. Vasárnap délután zajlott le a Rhédey-kert felügyelősége és az Iparos ifjak önképző egylete által rendezett néptünnepegy. Csakugyan „nép-tünnepegy” volt, de egyéb semmi más. A nagy garral hirdetett szenzációs mutatóanyagok csakélyke komédiákká törpültek le. A közönség egyébként mégis jól mulatott. Este a műsor nagyrésze Szatmáry Arpád magánjelentői foglalták le. Az ünnepegy igen szépen jövedelmezett.

Igazságszolgáltatás.

Az élesdi vérfürdőben a főtárgyalást elhalasztották. A szomorú emléktűz élesdi vérfürdő dolgában e hó 22-ére tűzte ki a bíróság a főtárgyalást. Időközben a nyomozás és vizsgálat adatai alapján az ügyészség még 37 más egyént is vád alá helyezett az élesdi vérfürdő miatt. Az újabb vádoltak azonban a vádirat ellen kifogással éltek, aminek folytán az ügy érdemleges elbírálása együttesen valamennyi vádlottra kihatólag e hó 22-én eszközölhető nem volna. A bíróság most — mint értesültünk — az ügyészség indítványára a 22-iki határuapod beállította s így az élesdi vérfürdő ügye majd csak akkor kerül főtárgyalás elé, ha az utóbb perbe fogottak ügye is teljesen előkészítve lesz az érdemleges elbírálásra.

Megkerült-e Bogár Gyula gyilkosa?

A nagy-szalontai rablógyilkosság felett szinte napirendre tért a közvélemény. Alig lehet csodálni, hiszen elég idő telt el már azóta, meg aztán szenzációs világeseményeket vetett minduntalan felszínre a haladó idő, mely az emlékezetből ugyszólván kitolta a szalontai szomorú bűntényt. Néha ugyan felvetődött közbeszédbe egy-egy hír róla, de a felébredt érdeklődés és izgalom hamar elcsitult, mikor rájött, hogy csalódott.

A nyomozás azalatt csendben, kitaróan folyt tovább, s mintha újabbán végre sikerrel is kecsegtetne. A kir. ügyészség ugyanis a napokban egy névtelen feljelentésre letartóztatotta Arany Sándor költővet Szolnokon. A letartóztatott ember már a nagyvárad kir. ügyészség fogházában van, a vizsgálóbíró már ki is hallgatta, azonban a gyanúsított ember mindent határozottan tagad. A vizsgálat folyik ellene.

Munkatársunknak tegnap alkalmá volt beszélni dr. Vámosy Mihályval, aki a szalontai rablógyilkosság ügyében a nyomozást vezeti és az ügyész úgy nyilatkozott, hogy a nyomozás és vizsgálat eddigi adatai még nem olyanok, amelyek alapján Arany Sándor terhére lehetne róni a szalontai bűntény elkövetését, csupán nyomatékos gyanúkat forognak fenn ellene.

A Slocum vádlottjai. Mint New-Yorkból jelentik, a rettenetes hajó-katasztrófa okozói ellen az ottani esküd-bíróság előtt már vádat emeltek. A vádlottak között vannak: Bausaik, az elpusztult hajó kapitánya, azonkívül a Slocum társaság igazgatója, pénztárosa és titkára, továbbá a kormányól a hajók felülvizsgálására kiküldött közegek: Lundberg és Fleming valamint a Slocum társaság „Grand Republic” nevű hajójának kapitánya, a ki a szerencsétlenség alkalmával egészen a General Slocum mellett kormányozta el hajóját, úgy hogy a mentést csaknem lehetetlené tette.

NYILTTÉR.*

Tekintetes

dr. Barna Samu urnak

Élesd.

Kedves Barátunk! Midőn megbízásunktól visszaléptünk, eddigi működésünkről alábbi jegyzőkönyvben számolunk be, reád bízva, hogy ezzel az ügyet befejezettek tekintend-e, vagy új megbízottak által tovább folytatod.

Nagyvárad, 1904. augusztus 1.

Propper Miklós. Medzihradzky Gáspár.

Jegyzőkönyv. Felvétel 1904. év július 30-án Élesden, a dr. Barna Samu és Kaszó Gyula között felmerült lovagias ügyben.

Jelen voltak alulírottak. Tényállás: Pop Aurél élesdi kir. járásbíró folyó hó 27-én bizalmas felvilágosítást kért dr. Barna Samutól, mint közvetlen szemtanutól, a közte és Kaszó Gyula között a révi Casinóban, még április 23-án lejátszódott pólozkodásra vonatkozólag, miről csak most szerzett tudomást, mert állítása szerint a kérdéses afférkor oly részeg volt, hogy semmire sem emlékszik. — Megkérdezte, hogy igaz-e, hogy ő Kaszót megütötte? mire őt Kaszó arcücsapta? Dr. Barna erre azt válaszolta, hogy «igaz.» Igaz-e az, kérdezte tovább, hogy: «erre én kést rántottam elő s azt én a Kaszó homlokának szegeztem?» dr. Barna azt felelte, hogy «igaz.» — Pop ezen felvilágosítás után, midőn látta, hogy dr. Barna a tényeket eltagadni nem hajlandó, az affér után 3 hónapra — július 28-án — megbízottakat küldött Kaszóhoz. A tárgyalások eredménye az lett, hogy egy jegyzőkönyvbe Kaszó kijelentette, hogy a kérdéses afférből egy szó sem igaz, s minden ellenkező állítás rágalom.

E jegyzőkönyv átadatott dr. Földes Bélának, hogy azt privátim közöje dr. Barnával. Dr. Barna a jegyzőkönyv elolvasása után a nevezett két urnak az ő becsülete árán törtéendő rehabilitálásán, — mely szerint ő hazug rágalmazónak tűnne fel — a legnagyobb mértékben felháborodván, megbízta dr. Hajdu Dezső és Medzihradzky Gáspár urnakat, hogy Kaszó Gyula urtól elég élelt kérjenek. Nevezett megbízottak, felük állításában, hogy a kérdéses pólozkodás megtörtént, nem kételkedhetvén, mivel Kaszó részéről hazugság esete látszott fennforogni, mely esetben Kaszóval az ügyet a lovagiaság szabályai szerint elintézni nem lehetne, hogy a dolog e része tisztázódjék, megjelentek folyó hó 30-án Kaszó Gyulánál Réven és felvilágosítást kértek az ügy mibenlétéről. Kaszó Gyula kijelentette, hogy 24 órán belül megbízottjai útján nyilatkozni fog. Miről jeien jegyzőkönyv felvételét és aláíratott. Kmft. Medzihradzky Gáspár s. k. Dr. Hajdu Dezső s. k.

Folytatólagos jegyzőkönyv felvétel 1904. év július 31-én a fenti ügyben. Dr. Orley György ur és Kocsis Béla mint Kaszó Gyula megbízottai, dr. Barnánál megjelentek, hogy provokálják őt azért, mert feltételezni merete, hogy Kaszónak a hivatott jegyzőkönyvbe foglalt állításai nem valók. Dr. Barna megbízottai, Medzihradzky Gáspár és Hajdu Dezső, dr. Orley György urral és Kocsis Bélával összejövén, Medzihradzky Gáspár minden tárgyalást megelődőleg kijelenti, hogy Kocsis Bélával, kinek elintézetlen ügye van, semmi néven nevezendő lovagias ügy tárgyalásába nem bocsájtkozhat és kéri dr. Orley urat, hogy van-e teljhatalmu megbízása, mely esetben Kaszó Gyula nevében más embert véve maga mellé, az ügyet letárgyalhatnák. — Hajdu Dezső kijelenti, hogy Medzihradzky előbbi kijelentésével mindenben szolidaris. — Orley ur oda nyilatkozik, hogy neki teljhatalmu megbízása nincs. Medzihradzky ur ily formán Kocsis Bélával a megalakulást lehetetlennek tartván, az ügyről hárman privátim kezdenek beszélni,

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget A Szerk.

mire Kocsis Béla eltávozik. — Hajdu Dezső ezek után, mivel Élesdről eltávozik, az ügy további vitelétől visszalép, helyébe Propper Miklós kéri fel. — Az eddigiek folytán, mivel arra nézve, hogy Kocsis Béla helyét más töltsse be, intézkedés nem történik, dr. Barna Samu ur megbízottai az ügyet egyoldalulag befejezettek tekintik annál is inkább, mert a Kaszó által kiszabott 24 óra lefolyása alatt a többi szemtanut is kihallgatták, kik valamennyien — mint az az erről felvett jegyzőkönyvekből kitétnik, megerősítik, hogy a kérdéses jelenet igenis megtörtént s így a jegyzőkönyv azon állítása, hogy ebből az egészről egy szó sem igaz, eltekintve dr. Barna szavahihetőségétől, ez okból nem állhat meg. De ezenkívül dr. Orley György urnak Kaszó azt állította, hogy ő Medzihradzky Gáspár és dr. Hajdu Dezső urnaknak kijelentette már megkérdezéseikre, hogy állítását fenntartja, mely valótlan állításával éppen nevezett megbízottak előtt annyira dezavualta magát, hogy már ez okból sem tárgyalhatnának vele a lovagiaság szokásos formái között. — Melyek után ezen ügyet dr. Barna Samu részéről lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánítjuk. Miről jelen jegyzőkönyv felvételét és aláíratott. — Kmft. — Propper Miklós s. k., Medzihradzky Gáspár s. k.

Dr. Várnai Ferencz

ügyvédi irodáját

Kossuth-utca,

káptalani bérházba 22. sz. alá

helyezte át.

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszeri vagy órárt csak

Freund Benjaminnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis haszonnal is megelégszik.

Fél árban kinél kap szemüveget, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminnál.

Miért mert megvett potom árért egy raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminnál

értekesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épület

TAVIRATOK.

A parlamenti vesztegetés ügye.

Budapest, aug. 1. (Saját tud. táv.) A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután tartott ülésében foglalkozott Olay Lajosnak Kuen-Héderváry ellen tett abbéli bejelentésével, hogy Héderváry az emlékeztetés vesztegetési ügyben a men-

telmi jogot megsértette. A bizottság az indokon, hogy Hédervárynak a vesztegetésről egyáltalán tudomása nem volt, az személyével semmi összefüggésben nem állott, a mentelmi jog megsértését fennforogni nem látta.

Bánffy diszpolgársága.

Zágráb, augusztus 1. (Saj. tud. táv.) Hagenauer bizottsági tag a mai közgyűlésen indítványt tett a kisebbség nevében, hogy Bánffy diszpolgárságát töröljék. A többség nevében Schwarz dr. ellene szolt az indítványnak, felhozván, hogy Bánffyt nem személyi tekintetből, hanem miniszterelnöki volta miatt tette diszpolgárává Zágráb városa. Ez okon nincs értelme az indítványnak. Bánffy ugyan képviselőházi beszédében a horvátországi állapotok felől vaskos tudatlanságot árult el, de ez nem elég indok arra, hogy Hagenauer indítványát a közgyűlés magáévé tegye. A többség Schwarz dr. álláspontjára helyezkedett. A közgyűlés azután Bánffy abczugolásával eloszlott.

A Feszty-család rehabilitása.

Budapest, aug. 1. (Saját tud. táv.) Perczel Dezső elnöklete alatt ma egy zsüri ült össze ma Fesztyék kérésére, mely Jókay Mór leveleiből megállapította, hogy Feszty Arpád és családja soha rosszul nem bántak Jókaival. A zsüri tagjai voltak az elnökön kívül Feilitsch Arthur báró, Szentiványi Arpád, és Komjáthy Béla. Mivel a zsüri pusztán Fesztyék rehabilitása végett ült össze, annak elbírálásába, hogy Grósz Bella csakugyan megkeserítette Jókai utolsó éveit, nem bocsátkozott bele.

Plehwe gyilkosa.

Budapest, aug. 1. (Saj. tud. táv.) Pétervárról vett értesülésünk szerint Plehwe merénylője egy bányászati akadémia növendéke. A bomba, melylyel a merényletet elkövette, konzervdoboz nagyságú és melin keverékkel volt töltve. Hatása tizszer felér a dinamit hatásával. A bomba telve volt üvegcserepekkel és vasszegekkel. A merénylő, egy délorozdiák, minden felvilágosítást megtagad, kijelentvén, hogy kárbaveszett minden fáradság, melylyel vallomásra birni akarják, Plehwe elpusztításával ő elérte élete célját. Nincs hatalom, mely belőle valamit is kieroszakoljon s merénylet felde-ritése dolgában.

A szobranje elnökét megtámadták.

Budapest, aug. 1. (Saját tud. táv.) Szófiából táviratozzák: Petkovot, a szobranje elnökét, a városi kertből kijövet egy ember megtámadta és vashattal megütötte. Petkov sérülése jelentéktelen. A merénylőt nyomban elfogták és lecsukták.

A tengeri kivitele Romániából tilos.

Bukarest, aug. 1. A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, mely a tengeri kivitelét további intézkedésig holnaptól fogva megtiltja. Az előbb köitött füzetek lebonyolíthatók, ha

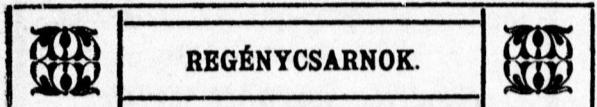
kötésük időpontját pontosan kimutatják. Egy másik rendelet szerint szeptember 16-30 között fogva tilos takarmányozásra szolgáló törkölynek és olajpogácsának kivitele Vercorova határállomáson kívül a melyen át a kivitele történhetik.

Nagy erdő tűz.

Dessau, aug. 1. Oranienbaum, Dolnitz és Nochlau között nagy erdőtüz van. Tegnap estig 3000 Morgen állott lángban a nélkül, hogy a tűz apadt volna. A tüzet 400 katona segít oltani.

Fuvarosok sztrájkja Bécsben.

Bécs, aug. 1. A fuvaroskocsisok ma tartott gyűlése egyhangulag elhatározta, hogy holnaptól fogva sztrájkolni fognak.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Irtá: A. C. D. (Angolból.)

81

— Valóban izgató eset — mondta Holmes nagyot ásítva. — Hát aztán mi egyéb történt még?

— Midőn Charpentier asszony elhallgatott — folytatta a detektív — láttam, hogy az egész ügy egy ponton fordul meg. Elnézem a szemébe néztem hát, ami magunk közt mondván, még egy nőre se hibázta el a hatását s azt kérdeztem tőle, hogy hány órakor jött haza a fia.

— Nem tudom — felelte halkán.

— Nem tudja?

— Nem; Arthurnak külön kapu-kulcsa van s maga nyitja ki az ajtót, ha éjjel haza jön.

— S azon az éjszakán későn jött meg?

— Későn.

On már lefeküdt akkor?

Le.

Es hány órakor feküdt le?

— Körülbelül tizenegy óra tájban.

— Ugy hogy a fia legalább két óra hosszúra oda volt?

— Igen.

— De lehet, hogy négy-öt óra hosszúra is?

— Az is meglehető.

— S mit csinált ez alatt az idő alatt?

— Nem tudom! — nyögött az asszony s még reszkelő ajkai is elfehéredtek.

•Természetes, — folytatta Gregson, a bajszát pödörgetve — hogy itt már semmi dolgom se volt. Othagytam hát a kétségbeesett asszonyt, kikutattam, hol van Charpentier tengerész-áltiszt, két rendőrt vettem magamhoz és letartóztattam a fiút. Mikor a vállára tettem a kezemet s a törvény nevében figyelmeztettem, hogy kövessen bennüöket, nyugodtan és ellenszegülés nélkül, hidegen, szinte arcátlan vakmerőséggel felelt: — »Azt hiszem, azért tartóztat le, mert azt a gazember Drebbert egy másik gazember meggyilkolta... »Mivel mi egy szóval se említettük ezt a dolgot, az önkénytelen czélzás szinte vallomás-számba megy és nagyon terhelő... »

— Valóban az, — hagyta helyben Holmes.

— Még az a vastag bot is nála volt, amelyet anyja vallomása szerint, magával vitt, mikor Drebbert üldözte. Mondhatom, hatalmas tölglyfabot.

— Mi hát az ön véleménye? — kérdezte Holmes.

— Oh, az én véleményem nagyon egyszerű és természetes, — felelte Gregson. — Ez a Charpentier követte Drebbert egész a Brixton-útig, ott ismét hevesen össze-zólkóztak, s e közben Charpentier lefűtötte Drebbert a bottal; — például hasba vágta, ami nyomot se hagy s az áldozat holtan összeroskadt. A sötét, esős éjszakán senki se járt arra, és a gyilkos bevonozta áldozatát az üres házba... A gyer-

tya, a vér, a falra irt szó s a többi mind csupa ügyes fogás, hogy tévutra vezesse a rendőrséget.

— Nagyon helyes! — kiáltott föl Holmes bátorítón. — Valóban, Gregson, ön veszedelmesen halad. Bizonyos, hogy idővel ön lesz a legelső detektív az Egyesült királyságban.

— Dicsekvés nélkül legyen mondva: magam is érzem, hogy ezt a dolgot fölötte jól végeztem, — felelte Gregson büszkén. — A fiatal tengerésztiszt azt vallotta, hogy egy darabig követte Drebbert, aki, hogy megszabaduljon tőle, kocsiba ült és elhajtott... »

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Erdő-eladás.

Árverési hirdetmény.

A nagymélt. földmivvelésügyi m. k. Miniszter urnak 1903 évi 94294 számú engedélye alapján közhírré tétetik, hogy a Biharvármegyében levő Szentjobb község házánál 1904 szeptember hó 5. napján délelőtt 11 órakor a szentjobbi apátsági uradalom Nyulas nevű erdejében kihasználásra kijelölt 58. 1. k. holdon álló fatömeg zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött, nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az eladandó famennyiség áll: mintegy 109 m³ tölgy műfából, 2348 m³ tölgy cser, gyertyán, hasábfából, 1653 m³ dongfából és 422 m³ ágtából, melynek kikiáltási ára, melyen alul eladatni nem fog, 15849 korona.

Bánatpénz 1585 korona, mely összegget minden versenyző az árverést megelőzőleg az árverést vezető kezéhez letenni, illetve a zárt ajánlathoz csatolni köteles.

Minden árverező elismerni köteles, hogy a szerződési föltételeket, melyek a szentjobbi község házánál megtekinthető, ismeri és magát azoknak aláveti.

Utóajánlatok, vagy olyanok, a melyek a kikötött szerződési föltételekről eltérők, nem fogadtnak el.

Szentjobb a bihari h. é vasutak Bihar-díszszeg állomásától 10, a Székelyhidtől 15 kilom. távolban fekszik.

A hirdetett erdő Szentjobb község mellett fekszik.

A hirdetett erdő Szentjobb község mellett fekszik.

Szentjobb, 1904. augusztus 1-én.

A szentjobbi apátsági uradalom.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

6892/1904. sz. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Horváth Mihály b.-bőszörményi lakos végrehajtónak Takács Péter végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a b.-bőszörményi 109. sz. betétben A I. 3-12. rsz. számú 1750., 1864., 2009., 2445., 2616., 3262., 3263., 4180., 5420. hrszámú ingatlanból Takács Péter végrehajtást szenvedő, ad rész jutalékra a C. I. sorszám alatt özv. Takács Andrásné Mária Rebeka javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartásával a végrehajtási árverést elrendelte

és annak foganatosítására határidőül 1904. évi augusztus hó 30-ik napjának délelőtti 10 óráját Berek-Bőszörmény községhezához kintzte.

Kikiáltási ár 888 korona azonban az árverésre kitett jószágtest szükség esetén ezen áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Berek-Bőszörmény község előjáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1904. május 22-én. A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hraball,
kir. tszéki albiró.

A „Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság

Nagyvárad, Olaszi

Színház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán Adorján Emil ház

Törlesztéses

Jelzálogkölcsonöket nyujt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamattal mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél alapján nyújtjuk, azonban a záloglevelet teljes névértékben számoljuk el, azaz a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

Droga kamatozásu kölcsönök helyett olcsóbb kamatozásu kölcsönöket bélyeg és illeték mentesen nyujtunk.

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi kivonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, esetleg községi becsü bizonyítvány beküldése elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“ részvénytársaság.

6893
1904. Tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyvárad kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bihar-mezőkeresztési takarékpénztár végrehajtónak Hatvani Károly és neje Domokos Mária budapesti lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a berek-bőszörményi 440. sz. betétben A + 1. sor 641/2. hrszám alatt felvett foglalt s végrehajtást szenvedettek közösen illető ingatlanra a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül 1904. évi augusztus hó 30-ik napjának délelőtti fél 11 óráját Berek-Bőszörmény községhezához kintzte.

Kikiáltási ár 1200 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén ezen áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Berek-Bőszörmény község előjáróságánál tekinthetők meg.

Nagyváradon, 1904. évi május hó 22-ik napján. A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kiss András,
kir. tszéki biró.

9327/1904. sz.

Pályázati hirdetmény.

A bihariószegi m. kir. vinczellér-iskolánál Nagyvárad város közönsége által alapított ösztöndíjas helyek közül az 1904/5—1905/6. tanévre egy hely üresedésbe jött.

Felhívom enné fogva mindazokat, akik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, miszerint

1. a 16-ik életév betöltését igazoló keresztlevéllel;

2. legalább az elemi iskola 4 osztályának jó skkerrel történt bevégezését igazoló iskolai bizonyítvánnyal;

3. ép, erős, egészséges, a gyakorlati munkához alkalmas testalkatot és a himlő védtét tanúsító orvosi bizonyítvánnyal;

4. erkölcsi bizonyítvánnyal;

5. a tanuló, illetve pályázó szüleinek vagy gyámjának beleegyezése s aziránti kötelező nyilatkozatával, hogy a tanuló az intézetet évközben nem hagyja el, s végül

6. szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket *f. évi augusztus hó 16-ig* hozzám annyival is inkább adják be, mivel a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyzem, hogy a tanuló, illetve pályázó fehér és egyéb ruházzal a belépés előtt magát ellátni köteles.

Ezen ingyenes hely betöltésénél a nagyváradai illetőségűek, a magasabb előképzettségűek, pl. katonai kötelezettségüknek eleget tett altisztek, különösen a szőlőművesek, kertészek vagy kádárok fiai előnyben részesülnek.

A közelebbi felvételi feltételek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1904. július hó 23-án.

Bordé Ferencz,
polgármester helyettes.

Hirdetmény.

„Nagyvárad Hitebank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámító váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

897

AZ igazgatóság.

Guzmann Ferencz

bádogos-mester

Nagy-Körös-utca 8. sz. (Mertz-ház.)

Elvállal:

légszesz-, vízvezeték-berendezéseket, csatornázásokat.

Fürdőszobákat és angol closteteket készítését.

Mindennemű bádogos munkálatokhoz, terveket és költségvetéseket díjtalanul készítik.

Házak jókarban tartási vállalata.

Telephonszám: 448.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stylben, gazdag választékban, gyárban.

Szolid, szabott árak!

A vásárló közönség figyelmébe!

Óriási mennyiségű fehér és színes batisztok, delainok remek grenadinok és az annyira keresett popltnokból nagy raktár van. De különösen valaúss és túll csipkékben, továbbá minden ruha díszítési dolgokban mindenki által megdicsért s ép összeválogatott raktár van.

Tisztelettel

617

Háasz Manó

kézmű- és divatáruháza

Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

U j ü z l e t !

A legdivatosabb francia delainek, batisztok, legjobb mosó kartonok, 140 cztm. széles fekete és tegethof lüsterek, napernyők, legolcsóbban csak

Kertész Sándornál szerezhetők be,

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca, (Heimann Lipót és Társa céggel szemben.)

Szolid és pontos kiszolgálás!

Szolid és pontos kiszolgálás!

U j ü z l e t !**Hatóságilag engedélyezett végeladás!**

Más vállalat miatt az üzlet teljesen feloszlik.

SERÉNYI M. Szt.-László-tér, Sas-szálloda kapuja mellett.

Az összes raktáron lévő árukat gyári áron alul is eladom. U. m: valódi tajtékipák és szipkák, solingeni szepkések és borotvák. Nap- és esernyők, sétatálcák, dohány, szivar- és pénztárcák, evőeszközök, tálcák, gyermekjátékok, harmonikák, sérvkötők, különféle kefeáruk, illatszerek, fapapák, francia-babák' iskolatáskák, pipaszárak, fésűk, flóta, pikula, hegedűk és vonók, piaci táskák, férfi ingek, lábravalók, kezelők, gallérok, nyakkendők és harisnyák, külf. kosarak, kézi, asztali és zsebtükrök, külf. szemüvegek stb. stb. Kitűnő Singer varrógépek mesés olcsó árban.

Csak rövid ideig!